

induplati

konoplan

GLASILO
KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

Leto XX.

JUNIJ 1971

Cena 0,20 din

*Bliža se čas dopustov-želimo vam,
da ga prijetno izkozištite!*

ZASEDANJA DS

Člani starega DS ob prihodu v Umag

V zvezi z Odlokom republiškega Izvršnega sveta o podaljšanju začasnih ukrepov v zvezi z izplačevanjem osebnih dohodkov je delavski svet izredno zasedal skupaj s člani PO in OKV dne 5. 5. 1971. Šef ekonomsko analitskega sektorja ing. Jože Klešnik je navzoče seznanil s problematiko, ki je z izdajo tega odloka nastala glede izplačila osebnih dohodkov za mesec april v našem podjetju. Na prejšnjem zasedanju delavskega sveta je bilo ugotovljeno, da znaša vrednost točke za april po izračunu 1,36; zaradi rezerve 0,05 točke, ki smo jo ustvarili v februarju in je prav zaradi navedene zamrznitve osebnih dohodkov nismo mogli izplačati, pa naj bi po sklepu s te seje delavskega sveta izplačali osebne dohodke za april v višini vrednosti točke 1,41. S sprejetjem navedenega Odloka o podaljšanju začasnih ukrepov v zvezi z izplačevanjem osebnih dohodkov, katerih veljavnost je bila prvotno predvidena samo do 30. 4. 1971 kot skrajnega datuma, pa se je podjetje spet znašlo v položaju, da ne more izplačati te razlike osebnih dohodkov v višini 0,05 točke. Zaradi tega lahko podjetje izplača osebne dohodke za april le v višini kot je bila ugotovljena za mesec april.

Po krajši obravnavi, v kateri so se člani delavskega sveta tudi seznanili z že znanimi merili in določbami, ki naj bi jih vsebovali bodoči samoupravni sporazumi, je delavski svet potrdil predlog šefa ekonomsko-analitskega sektorja, obenem pa še sklenil, da bo za naprej ugotavljal in potrjeval vrednost točke za vsak mesec posebej.

Dne 21. 5. 1971 je bila III. redna seja delavskega sveta z naslednjim dnevnim redom:

1. Obračun proizvodnje in določitev vrednosti točke.
2. Odobranje kreditov za stanovanjsko gradnjo.
3. Razno.

Za lažje čakanje na kosilo je člane DS na izletu v Umagu zabaval Kurent Francelj iz Trzina

Obračun poslovanja in določitev vrednosti točke je obrazložila tov. Francka Marinšek, šef računovodstva. Obračun poslovanja je podala skupno za obdobje januar—april in posebej za mesec april.

Če primerjamo prodajo s planom za obdobje januar—april, je razvidno, da je indeks prodaje na domačem trgu 131 %, pri prodaji na zunanjem trgu pa 114 % oz. pri celotni prodaji 129 %. Pri prodaji na domačem trgu je bila dosežena stopnja prispevka za kritje v višini 39 %. Pri prodaji na zunanjem trgu smo dosegli variabilne stroške v višini 87 %. Prispevek za kritje je bil porabljen za kritje naslednjih izdatkov:

- fiksnih stroškov v višini 19,10 %
- popustov in kondicij v višini 6,77 %

- izgube pri izvozu v višini 1,50 %.

Pri tem smo dosegli še ostanek dohodka v višini 12,10 % prispevka za kritje.

Vse postavke dosežene v obdobju januar—april so višje kot je bilo predvideno z letnim planom.

Vrednost točke za celotno podjetje za mesec maj znaša po izračunu 1,40. Ker je po odloku republiškega Izvršnega sveta ostala zamrznitev osebnih dohodkov še vedno v veljavi do sklenitve samoupravnih sporazumov, lahko podjetje izplača za mesec maj osebne dohodke le v višini točke 1,35.

Na podlagi obravnave je delavski svet sprejel sklep, da se osebni dohodki, če v vmesnem času ne bo nastopila nobena sprememba v zvezi z zamrznitvijo osebnih dohodkov, izplačajo v vi-

Zasedanja DS

šini točke 1,35, s tem da se prihranek točke 0,05 izplača takoj, ko bo to mogoče, se pravi najkasneje ob sklenitvi ustreznega samoupravnega sporazuma.

K 2. točki dnevnega reda je podal obrazložitev šef kadr.-org. sektorja ing. Janko Ukmar. Na podlagi razpisa o dodeljevanju posojil podjetja za stanovanjsko izgradnjo v skupni višini razpoložljivih sredstev din 250.000,00 je komisija za prošnje in ugovore prejela skupno 55 prošenj za skupno cca 1.100.000,00. Po pregledu prošenj je komisija odločila, da se kredit dodeli 34 prosilcem v skupni višini din 339.500,00, kar pomeni, da je komisija s svojo odločitvijo že krepko preseгла višino razpoložljivih sredstev. Nastalo razliko bo moralo podjetje pokriti v breme sredstev sklada skupne porabe, ki bodo v ta namen na razpolago v drugem letošnjem polletju. Komisija je navedenim prosilcem ugodila na podlagi različnih utemeljitev v skladu z našim dosedanjim pravilnikom o dodeljevanju kreditov za stanovanjsko izgradnjo. Pri tem je upoštevala predvsem prošnje vseh tistih prosilcev, ki bodo s svojo gradnjo oz. nakupom dejansko povečali obstoječi stanovanjski prostor, bodisi da gre pri njih za novogradnje bodisi za dograditev ali nakup novih stanovanj, pri tem pa je poleg ostalih pogojev upoštevala tudi socialne razmere posameznih prosilcev. V načelu pa je bila komisija prisiljena zavriniti prošnje vseh tistih prosilcev, ki bodisi niso izpolnjevali splošnih predpisanih pogojev (tako npr.: tistih, ki ob predložitvi prošnje še niso imeli lokacijskega oz. gradbenega dovoljenja oz. sklenjenih kupoprodajnih pogodb) bodisi s svojo

gradnjo dejansko ne bodo povečali obstoječega stanovanjskega prostora (tako npr.: tistih, ki nameravajo le delno adaptirati oz. izpopolniti ali olepšati prostore, v katerih že prebivajo). Vsekakor pa je odločitvam komisije nujno botrovala tudi okoliščina, da zaradi omejenih razpoložljivih sredstev vsem prosilcem objektivno ni bilo mogoče ugoditi. Komisija je zato sklenila, da bo nekatere prošnje še enkrat obravnavala o priliki drugega razpisa za dodeljevanje kreditov za stanovanjsko izgradnjo, prav tako pa tudi, da bo za nekatere prosilce še ponovno na kraju samem preverila dejansko stanje.

Komisija pri svojem delu tudi ni imela vedno lahkega stališča, ker je naš dosedanji pravilnik o dodeljevanju kreditov za stanovanjsko izgradnjo že zastarel in precej pomanjkljiv. To okoliščino je v razpravi še posebej poudaril tov. direktor dipl. ing. Srečo Bergant in postavil zahtevo, da se pripravi nov pravilnik za dodeljevanje kreditov za stanovanjsko izgradnjo in nakup stanovanj najpozneje do 1. 9. 1971.

Po krajši obravnavi je delavski svet v celoti potrdil predloge komisije.

Pod točko razno je delavski svet med drugim na predlog šefa računovodstva obravnaval prošnjo Sob Domžale, da bi ji podjetje odstopilo višek sredstev, ki je nastal pri vplačevanju prispevka iz sklada skupne porabe, ki se uporablja za kritje razlik v stanarini. Presežek sredstev je nastal v letih 1966—1970. Da ta sredstva ne bi bila razdrobljena, je predlog Sob Domžale umešten; vendar mora Sob Domžale uporabljati ta sredstva za skupne namene v skladu s predpisi.

V zvezi z Odlokom republiškega Izvršnega sveta z dne 14. 5. 1971 (objavljen v Ur. l. SRS št. 17 z dne 19. 5. 1971), po katerem za izplačevanje regresov za letne dopuste iz sredstev sklada skupne porabe izjemno ne velja sicer še vedno veljavna zamrznitev pri izplačevanju sredstev za osebne in skupne potrebe delavcev, je šef računovodstva tov. Francka Marinšek podala še naslednji predlog:

Dosedanja oblika regresiranja letnih dopustov naj se opusti, tako da bi podjetje letos izplačalo delavcem podjetja regres v gotovini. Višina zneska, ki naj bi ga podjetje s tega naslova izplačalo delavcem, naj bi bila din 400,00. Dosedanja oblika regresiranja letnih dopustov pa naj bi ostala še naprej v veljavi za naše upokoјence in delavce, ki jih podjetje iz zdravstvenih razlogov pošlje v svoja počitniška domova na letni oddih. Če bi delavski svet sprejel ta predlog in bi se delavcem podjetja izplačal regres za letošnji letni dopust v navedeni višini, tedaj podjetje ne bi izplačalo razlike 0,05 točke, ki je ostala neizplačana pri obračunu osebnih dohodkov za mesec februar.

Na posebno vprašanje je tov. Francka Marinšek — šef računovodstva posebej poudarila, da se navedena odpoved razliki 0,05 točke ne nanaša na razliko, ki naj bi po sklepu te seje delavskega sveta nastala pri izplačilu osebnih dohodkov za maj. Ta razlika se bo vsekakor izplačala.

Delavski svet je po krajši obravnavi v celoti potrdil oba navedena predloga šefa računovodstva.

I. P.

RAZGOVOR O SAMOUPRAVLJANJU v nekaterih delovnih organizacijah v Domžalah

Prepričan sem, da smo vsi enako zainteresirani, da samoupravljanje in samoupravne odnose dvignemo na višjo raven. Ugotavljamo namreč, da se je v dvajsetih letih obstoja tako razvilo, da je v obstoječih oblikah postalo pretesno, premalo dinamično, zato se je pokazala potreba po spremembi ustave in ustavnih spremembah. (Mislim na 15. 21. in 22. ustavni amandma).

Poslovni ljudje pridobivajo na svojih pristojnostih in odločajo o najpomembnejših vprašanjih v delovni organizaciji kot so naslednje: poslovna politika, razvoj in načrtovanje, delitev dohodka in razširjena reprodukcija, medsebojni odnosi, izobraževanje, odgovornost itd.

V občini Domžale, kjer je zaposlenih približno 8.000 delovnih ljudi, smo

v okviru priprav za II. kongres samoupravljalcev organizirali razgovore s člani delavskih svetov nekaterih delovnih organizacij (Tosama, Toko, Helios). O nekaterih vprašanjih samoupravljanja, s tem da ugotovimo realizacijo stališč prve seje občinske konference ZKS Domžale, ki je bila maja 1970, na-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Razgovor o samoupravljanju v nekaterih delovnih organizacijah v Domžalah

(Nadaljevanje s 3. strani)

dalje, da ugotovimo stanje v razvoju našega samoupravnega sistema in vpliv družbeno političnih organizacij na samoupravljanje.

I.

Izhajajoč iz načela, da imajo v delovnih organizacijah delovni ljudje pravico in dolžnost biti v celoti in pravočasno informirani o delu in dogajanju v delovni organizaciji in izven nje, je potrebno razvijati sistem informiranja in komuniciranja, ker je to glavni pogoj za učinkovito, aktivnejše in kvalificirano sodelovanje v samoupravnem sistemu.

Iz razgovorov je bilo ugotovljeno, da je informiranje nezadovoljivo. Delavci, ki so vključeni v samoupravne organe, dobe gradivo tri do štiri dni pred sejo, seveda so pri tem manjša odstopanja. Na splošno, kjer to imajo jih obveščajo s tovarniškimi glasili in večinoma z oglasnimi deskami. V razgovorih je bilo poudarjeno, da večkrat izpadejo podatki, ki bi bili važni za samoupravne organe, po drugi strani pa informacijo obremenjujejo z nepotrebnim balastom. Rečeno je bilo, da bi morali nekatere stvari bolj razložiti celotnemu kolektivu in ne samo nekaterim, ki so jim dostopi viri informacij. (Npr. Investicije, programi razvoja itd.). Nadalje je bilo poudarjeno, da samoupravni organi razpravljajo o vseh pomembnih zadevah, da pa je kolektiv bolj slabo obveščen in bi lahko nekatere probleme prikazali na bolj poljuden način.

Pri vprašanju o komuniciranju je bilo izrečeno, da marsikdaj ne morejo povedati tega kar bi radi, da se vsakdo boji posledic. Mnenja so bili, da je to pogojeno s hierarhično strukturo dela v delovni organizaciji. Odločno je bilo izrečeno, da se je potrebno zoperstaviti težnji, da informiranje in odločanje monopolizirajo posamezne formalne ali neformalne skupine. (Kolegij).

Zato je potrebno pristojne organe zadolžiti, da organizirajo učinkovit sistem informacij in obveščanja in da prevzamejo odgovornost za njegovo uspešnost, zavedajoč se, da bo med delovnim časom namreč, čedalje težje odtegovati delavca z delovnega mesta. Iskati bo treba take oblike obveščanja, ki bodo predvsem učinkovite.

Seveda je obveščanje zgolj pasivna faza, če ni posameznik usposobljen za spremljanje dejavnosti.

II.

Potrebe po večji moči samoupravljanja, interes hitrejšega razvijanja samoupravnih odnosov in ekonomsko tehničnega napredka potiskajo v ospredje problem znanja, izobraževanja in usposabljanja delovnih ljudi. Delovni ljudje so odločujoči dejavnik razvoja naše družbe, uveljavljanje načel kadrovske politike pa je največjega pomena za nadaljnji uspešni razvoj.

Na vprašanja o kadrovski politiki in kako poteka kadrovanje v delovnih organizacijah, ali delavci izpopolnjujejo svoje strokovno in družbeno ekonomsko znanje in kako poteka selekcija kadrov, smo žal dobili preveč skope in skromne odgovore. Nekateri sicer izjavljajo, da sistematično skrbijo za kadre, drugi pa so menili, da imajo v njihovem podjetju že itak nizke osebne dohodke in zato ne morejo dobiti strokovnjakov.

Iz diskusije je razvidno, da se nekateri vodilni v delovnih organizacijah na območju občine Domžale žal ne zavedajo, da je kadrovska politika vse bolj v žarišču ekonomskih in družbenih pro-

cesov ter tako postaja vse bolj bistven integralni del razvojne politike poslovanja, samoupravljanja in družbeno političnih dogajanj. Doslednejše moramo uveljaviti načela rotacije kadrov, odpočila, zamenjave s položaja, če ne odgovarjajo vlogi in nalogam, ki so jim dani, so menili razpravljajci.

Zato se moramo prizadevati, da usposobimo samoupravljalce za kvalitetno odločanje in ocenjevanje poslovnih rezultatov in drugo, toliko manj bo možnosti za samovoljo različnih skupin ali vodstev v podjetju.

III.

Z nadaljnjim razvojem samoupravljanja, s krepitvijo njegove materialne osnove in z uveljavitvijo načela delitve po delu, se ustvarjajo pogoji, da se razvije sistem odgovornosti vseh članov v delovni skupnosti in njenih organih.

Od rešitve vprašanja odgovornosti je v veliki meri odvisno tudi uspešno poslovanje delovnih organizacij, so menili nekateri udeleženci razgovora. V sedanjih razmerah se to vprašanje dostikrat zamegljuje, saj se posebno vodstveni kader še prevečkrat govarja na objektivne okoliščine in podobno.

V razpravi so udeleženci menili, da bo uspešno izvedena stabilizacija gospodarstva in sprejetje nove ustave, nedvomno lahko pripomoglo bolj doslednemu ugotavljanju odgovornosti. Seveda pa že sedaj lahko bolj rigorozno nastopamo proti vsem tistim, ki iz malomarnosti ali neznanja povzročijo kakršnokoli škodo.

Ugotovljeno je, da odgovornost še vedno ni izpeljana za vodilno osebo. Živahna razprava je bila ob vprašanju,

ali je uspeh poslovanja in osebni dohodek zaposlenih lahko merilo za ocenjevanje nekega vodstva. Nekateri so menili, da je to osnovno merilo za ugotavljanje sposobnosti, drugi pa so bili mnenja, da je treba upoštevati tudi pogoje gospodarjenja. Strinjali pa so se, da bi morali delavski sveti ob vsakomletnem sprejemanju zaključnega računa glasovati o zaupnici vodilni garnituri.

Posebno je treba določiti odgovornost strokovnih služb in posameznikov, ki imajo večji vpliv na odločanje in pripravo predlogov za samoupravne organe. V času izvajanja predloga čisto ni znano, kdo je odgovoren za posamezni projekt. Zavzeli so se tudi, da se odgovornost o uspešnem poslovanju tudi primerno nagradi.

Odgovornost za delovni proces in rezultate dela bo dosledno uresničena s sistematizacijo delovnih mest in opredelitvijo delovnih dolžnosti, je niklo iz razprave o odgovornosti.

Samoupravljalci so se odločno zavzeli, da načela odgovornosti določena s statuti in normativnimi akti, dosledno brez kakršnihkoli izjem spoštujemo in izvajajo v praksi, tako do članov delavskih svetov in drugih organov, kakor tudi do kolektivnih in individualnih izvršilnih organov ter posameznikov.

IV.

V razpravi s samoupravljalci smo se dotaknili tudi nekaterih sistemskih vprašanj, tako npr. nagrajevanje po delu, politiko zaposlovanja in razvoja naše občine.

Rečeno je bilo, da obstoječe nagrajevanje nikakor ne moremo smatrati za nagrajevanje po delu, ker obstajajo že v sami občini velike razlike med istimi profili, v isti panogi. (Za primer so navedli osebni dohodek ključavničarja v tekstilni, kemični in farmacevtski industriji).

Prisotni so vsi pozdravili družbeni dogovor in samoupravno sporazumevanje, kot prvi korak k temu, da se socialna diferenciacija spravi v razumne meje.

Doslednejše uveljavljanje delitve po rezultatih dela bo odločilno vplivalo na ekonomski in družbeni razvoj življenjskega standarda in razvoja naše občine. Zato je nujno, da se delovni ljudje zavzemajo za spoštovanje načel delitve po delu, na vseh ravneh in na vseh področjih dela.

V.

Na kraju razgovorov je bilo zastavljeno vprašanje o vlogi in vplivu družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji in ali se člani ZK, sindikat spopadajo z negativnimi težnjami in če so sposobni spoznati nosilce teženj, ki se mnogokrat sklicujejo na demokracijo itd. Žal so tudi pri teh vprašanjih izražali kritične pripombe na račun dela družbeno političnih organizacij. Ude-

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

leženci so sicer menili, da te organizacije rešujejo svoje tekoče naloge, da pa je vse premalo akcij, ki bi jih čutili v vsej delovni organizaciji. Sindikalna organizacija, ki ima v delovni organizaciji najpomembnejšo vlogo in je nosilec samoupravljanja, se je sedaj preveč

ukvarjala z raznimi krvodajalskimi akcijami, zbiranjem ozimnice itd., kar je sicer tudi pomembno, ni pa za sindikalno organizacijo bistveno. Stabilizacija pa jo je že prisilila, da se je začela ukvarjati tudi z drugimi vprašanji.

Predstavniki iz delovne organizacije pa je menil, da bo organizacija ZK pri njih morala biti bolj samostojna in bolj

povezana z delavci, ter se boriti za njihove interese, ne pa da zastopa samo mnenje vodilnih.

Žal je iz tega razvidno, da člani ZK v delovnih organizacijah še niso čisto na jasnem, kaj in kje je njihova vloga in funkcija v samoupravnih družbi.

Narat Milan

SLOVO, KI OSTANE V SPOMINU

Konec maja smo se poslovili od prve letošnje skupine petih sodelavk, ki so po dolgih letih med nami odšle v pokoj. To so: Joži Gostič iz tkalnice, Pepca Krampelj iz prejemarne, Slavka Bistan iz oplemenitilnice, Marjeta Slapar iz predilnice in Karla Demšar iz predilnice.

Njim budilka ni več priganjač. Prav ta ugotovitev, mimogrede navržena na začetku srečanja, je pripomogla k prijetnemu klepetu. Vse smo premleli. Od prvih vtisov, ki jih posameznik dobi, ko pride v podjetje pa do trenutka, ko pride zadnjikrat na «šiht». Vmes so se prepletali predvsem prijetni spomini, doživetja, smešnice, bodice na račun tega ali onega in sedanja vsakdanja hišna opravila. Nismo se niti zavedli, da je klepet trajal toliko časa, da nas je, vsakega po svoje, že pričel preganjati čas.

Poslovili smo se s krepkimi stiski rok in željo, da se še velikokrat srečamo!

JANKO

Prve upokojenke v letu 1971

ŠE MNOGO
LET
ZASLUŽENEGA
POČITKA

PRODOR IZDELKOV JAPONSKE INDUSTRIJE NA NAŠE TRŽIŠČE

Izdelki japonske industrije se vedno bolj uveljavljajo na zapadnem tržišču. Med ostalimi vejami industrije tudi tekstilna in kemična industrija prav nič ne zaostajata.

Največja tovarna sintetičnih vlaken na Japonskem in ena od treh največjih na svetu, je firma TORAY, ki ima svoja predstavništva skoraj po vsem svetu (New York, Hamburg, Bangkok, Taipei, Sydney, Sao Paulo, Paris, Beograd, Johannesburg itd.).

Letos 28. in 29. maja je firma Toray priredila v Beogradu razstavo svojih izdelkov.

Na razstavo, ki je bila v njihovem predstavništvu v hotelu Jugoslavija, so povabili tudi predstavnike našega podjetja — da se kot bodoči možni kupci seznanimo z njihovim proizvodnim asortimentom.

Po ogledu razstave so nam prikazali tudi nekaj svojih filmov o razvoju in obsegu same firme. Vsega skupaj obsega osem glavnih obratov oz. tovarn na Japonskem.

Ustanovljena je bila leta 1926 in ima sedaj cca 820 milijonov dolarjev bruto prometa in približno 20.000 zaposlenih ljudi. Vsi obrati imajo popolnoma avtomatizirano proizvodnjo pod najmodernejšim kontrolnim sistemom.

Svoje proizvode izvaža v več kot 120 držav po vsem svetu in sicer v obliki vlaken, preje in tkanin.

Proizvodi firme TORAY se delijo v tri grupe:

- sintetična vlakna,
- plastika,
- kemikalije.

Sintetična vlakna: od teh izdelujejo največ nylon — 102.000 t na leto. Komercialno ime za TORAY nylon je NYLEX. Izdelujejo ga v obliki vlaken, preje in tkanine (snutkovne pletenine, dvojne pletenine in raschel pletenine).

Drugo mesto zasedajo v proizvodnji poliesterna vlakna — TETORON — proizvodnja 72 000 t na leto. Ta vlakna uporabljajo v oblačilni industriji in za tehnične tkanine.

Ravno tako kot tkanine iz nylona, se tudi tkanine iz poliestra izvažajo v glavnem v obliki pletenega blaga.

Na tretjem mestu po obsegu so akrilna vlakna TORAYLON — proizvodnja 29.000 t na leto. To so vlakna s toplim volnenim otipom, še lažja kot volna.

V drugo grupo proizvodov spada plastika

— poliester in metaliziran poliester film — 8.400 t na leto (LUMIRROR) je narejen iz polietilenskega tereftalata in se uporablja v industriji.

— Nylon smole AMILAN — 7.800 ton na leto — so kemično in toplotno obstojne in se lahko oblikujejo. V glavnem se uporabljajo v avtomobilski industriji.

— ABS smole (TOYOLAC) — 9.000 t na leto — to je posebna novopridobljena vrsta smole. Je zelo lahka in osličen električni izolator, se lahko oblikuje in

barva. Prav tako se največ uporablja v avtomobilski industriji.

— Polietilen pena — 1.800 t na leto — je visoko upogljiva, ima odlično absorpcijo udarcev, nizko tehnično prevodnost. Uporablja se za blazine, obloge proti udarcem, embalažo, izolacijo itd.

Tretja grupa v proizvodnji so kemikalije:

- Cyclohexane — 135.000 t na leto,
- Panaxylene — 73.000 t na leto,
- Ortoxylene — 100.000 t na leto.

Toray proizvodi se lahko predelujejo v številne izdelke v tekstilni industriji — (moške, ženske, otroške obleke, uniforme, nogavice itd.),

- tkanine za notranjo opremo,
- tehnične tkanine,
- tkanine za športno opremo.

Firma Toray pripisuje velik pomen raziskavi trga in razvoju proizvodnje.

Raziskava in razvoj proizvodov se opravlja v petih laboratorijih, od katerih je vsak specializiran za svoje področje proizvodov. Tu je zaposlenih približno 2.500 ljudi, kar predstavlja 12,5 % vseh zaposlenih pri tej firmi.

Stroški za raziskavo in razvoj proizvodov so v letu 1970 znašali 20 milijonov dolarjev, to je 2,5 % letnega prometa, kar poudarja značilnost razvoja proizvodov pri tej firmi.

Oddelek za raziskavo trga
Dipl. ing. Boža Pogačnik

SVETOVNA PROIZVODNJA SINTETIČNIH VLAKEN

Proizvodnja sintetičnih vlaken v svetu iz leta v leto narašča. Za posamezne skupine je že zagotovljena njihova stalna uporabnost t. j. na določeni področjih so že popolnoma izpodrinila izdelke iz naravnih vlaken.

Iz spodnje tabele je razvidno, da se izdeluje približno enaka količina štapel vlaken (t. j. vlakna določene dolžine), kot brezkončnih filamentov (dolžina filamentne niti je omejena z dolžino navitke). Največ izdelajo poliamidnih vlaken, vendar jim močno konkurirajo poliesterna.

Let	v 1000 t				Sprememba 1969/68
	1960	1967	1968	1969	
Skupna proizvodnja od tega:	702	2862	7360	4374	+ 16
brezkončnih filamentov	417	1514	1960	2252	+ 15
štapel vlaken	285	1348	1800	2122	+ 18
Poliamid	406	1314	1625	1801	+ 11
Poliester	123	753	1076	1352	+ 26
Poliakril	109	541	736	851	+ 16
Ostala	64	254	323	370	+ 15

Svetovna proizvodnja sintetičnih vlaken

ELEKTRONSKI RAČUNALNIK KONTROLIRA KRIŽNO NAVIJANJE PREJE

Križno navijalni avtomat ima nalog, da prejo na predilniških navitkih previje v primernejšo obliko za nadaljnjo proizvodnjo t. j. na križni navitek.

Istočasno pri tej delovni operaciji izločimo debela in tanka mesta v preji — prejo čistimo.

Že dalj časa poznamo elektronske naprave, ki registrirajo in analizirajo napake v preji po velikosti in jih tudi izločajo. S štetjem teh napak izdelek lahko ocenimo po kvaliteti.

Firma Schlafhorst je razvila računalnik, ki je priključen križno navijalnemu avtomatu in ga imenovala »Indicator«.

Indicator tekoče poroča o proizvodnji avtomata in previjalke, kakor tudi o kvaliteti in množini previte preje ter delovanju stroja.

Mimogrede naj omenim, da ima križno navijalni avtomat »Autoconer« vozlač za vezanje pretrgov preje, elektronski čistilec, ki izloči vsako napako v preji in jo registrira, poseben magazin za kopse kamor delavka samo vlaaga navitke, vso menjavo pa izvrši avtomat in napravo za ustavitev navijalnega mesta, ko je križni navitek navit ter napravo za reguliranje trdote navijanja.

Elektronska naprava indicatorja zbira odgovarjajoče vrednosti v obliki elektronskih impulzov, jih preoblikuje in preračuna s pomočjo computerja srednjo vrednost. Pri tem se primerjajo zahtevane in dejanske vrednosti ter poda računski rezultat.

Na zelo enostaven način s temi podatki obratovodja lahko ugotovi, če predilnica in previjalnica izvršujeta plan ter kje nastajajo nezaželjene napake.

Natančen predpis za določeno partijo dobimo s pomočjo izkušenj v daljšem časovnem obdobju z večjim številom podobnih partij. Izkoristek stroja je multimomentni posnetek, ki zajema vseh 500 navijalnih mest, ki so priključena na napravo. Na ta način lahko v vsaki sekundi izvedemo koliko navijalnih mest je v obratovanju in koliko jih stoji.

Količino navite preje computer izračuna iz hitrosti previjanja in številke preje. Razlika v produkciji se lahko ugotovi s pomočjo poznanih vrednosti, ki vplivajo na količino, vendar zadoštuje obstoječa natančnost za namene pregleda in za dispozicije. Za obratno dispozicijo, za predelavo določenih množin preje lahko z indicatorjem stalno določamo količino previte preje. Computer stalno kaže koliko preje je že navite in koliko jo je treba še previti. S tem je omogočeno popolno plansko delo. Za koliko je osebna proizvodnja previjalke pod ali nad strojno dosegljivim izkoristkom zapisuje indikator v izmenski zapisnik. Iz tega lahko dobimo pravilno osnovo za izplačilo osebnega dohodka. Nepravilno bi bilo previjalko slabše plačati zaradi zmanjšanja izkoristka, ki gre na račun strojev. Zaradi tega izračuna indicator drugo merilo za osebno proizvodnjo, kjer je iz-

koristek navijalke diferenca tistega na stroju o odvisnosti od dejansko izvedenih vklopitvev vozlača.

Čistilci preje so bili do sedaj vedno nastavljeni po najboljšem predarku tako, da smo lahko dali določeno garancijo za izdelek. Če pa je preja dejansko čiščena po podanem predpisu pa ne moremo s sigurnostjo ugotoviti. Indicator nam daje točno po predpisu za čiščenje istočasno tudi popolno poročilo.

Popolna slika kvalitete določene partije preje, omogoča določitev uporabnosti le te v tkalnici ali pletilnici, kar je novost. Lahko ugotovimo koliko vozlov vsebuje v povprečju 1 kg križno navite preje. Primerjava z zahtevano številko in ostalimi enotami nam pove, če pade navijalna enota iz območja postavljenih vrednosti. Če ugotovimo, da vseh deset navijalnih mest — to je enota pri Autoconerju — proizvaja enako, ali eno ali drugo nosi zaradi napake glavno breme, se da zelo hitro ugotov-

viti in tudi popraviti. Ravno tako se da po izvedenem popravilu preizkusiti, če dotično navijalno mesto daje normalne podatke o produkciji.

K indicatorju spada tudi električna instalacija, ki je speljana od vzbujevalcev impulzov na stroju do centralne razdelilne naprave oziroma computerja.

To je torej popolnoma zaprt zaključen sistem, ki nam popolnoma osvetli proces previjanja v avtomatski križni previjalnici. Stalno se lahko kontrolira izkoristek, merijo proizvodni stroški, preizkuša in registrira kvaliteta ter olajšuje disponiranje za 500 navijalnih mest iz centralne točke.

Seveda se tak strojni park lahko uporablja le pri serijski proizvodnji in za razdrobljeno proizvodnjo ni rentabilen.

Jarše 31. V. 1971

Dipl. ing. Jože Podpeskar

O DELOVNIH NAVADAH

Pri vsakodnevnem srečavanju v podjetju vidimo vedno znova nove obraze. Nekateri so odšli v zasluženi pokoj, na njihova delovna mesta pa so prišli mladi. Tudi z razširitvijo nekaterih obratov so se odprla nova delovna mesta. Med obema skupinama, lahko bi rekli generacijama, pa je bistvena razlika, ki je za varno delo še kako pomembna. To so, delovne navade, delovne sposobnosti posameznika, ki poleg ostalih faktorjev kot je npr. tehnični faktor, bistveno vplivajo na nezgode.

Že dolgo je znano, da so zaposleni z daljšo delovno dobo pri delu vztrajnejši, natančnejši, skrbnejši, bolj vešč, kar se vse odraža v urejenosti dela. Zaposleni s krajšo delovno dobo in začetniki pa so sicer spretnejši, ostale sposobnosti pa si morajo še pridobiti. Kako se to odraža na nezgodah pri delu, vidimo iz primera, da je bilo letos v podjetju do sedaj 16 nezgod, od tega je bilo 9 ponesrečencev mlajših od 25 let. Vzroki so bili sicer različni, vendar jih lahko strnemo v ugotovitvi:

neodgovoren pristop k delu. Tudi znanje in uporaba osebnih zaščitnih sredstev spadata k prejšnji ugotovitvi, vendar je za oboje odgovoren predpostavljeni, da nudi rokavice, očala, dežni plašč ipd. ter pove in pokaže kako se neko delo pravilno izvaja ali stroju pravilno streže in dela na njem.

Zgodi pa se, da kljub znanju in upoštevanju predpisov pride do lažjih poškodb kot so vrezi, vbodi, odrgnine in podobno. Dolžnost vsakega je, da javi takoj tako poškodbo predpostavljene, ki jo bo vpisal v zvezek. Tako se bo lahko kasneje ugotovilo, da je bila nezgoda res pri delu in nadomestilo za izgubljeni OD bo v tem primeru 100 %. Če pa tudi najmanjša poškodba ni javljena predpostavljene, potem je v takem primeru nadomestilo za OD samo 80 %, kar je z ozirom na prejšnje nadomestilo precejšnja razlika.

Naj te kratke ugotovitve izvenijo kot dobroamerne, da bomo v osnovi vedeli kako čim bolj in varneje delati.

Varnostni delavec

PRAKTIČNO ŽIVLJENJE

pravilno pogrnjena miza

Lepo pogrnjena miza daje vtis urejenosti, dobrega okusa in harmonije. Seveda ni vsak dan praznik, niti nimamo vsak dan povablencev, vendar bo članom vaše družine veliko prijetneje obedovati za lepo pogrnjeno mizo. Sicer pa so ne glede na to, ali je miza pogrnjena svečano ali navadno — pravila pogrinjanja ista.

— Vsekakor je bolje, če pot prt položite tanjšo tkanino ali kak podoben material. Nič več ne boste slišali topega udarca, ko boste postavili posodo na mizo, pa tudi, prt ne bo drsel.

— Prt mora biti popolnoma čist in gladek. Prti z izbočenim vezanjem niso priporočljivi za kosilo.

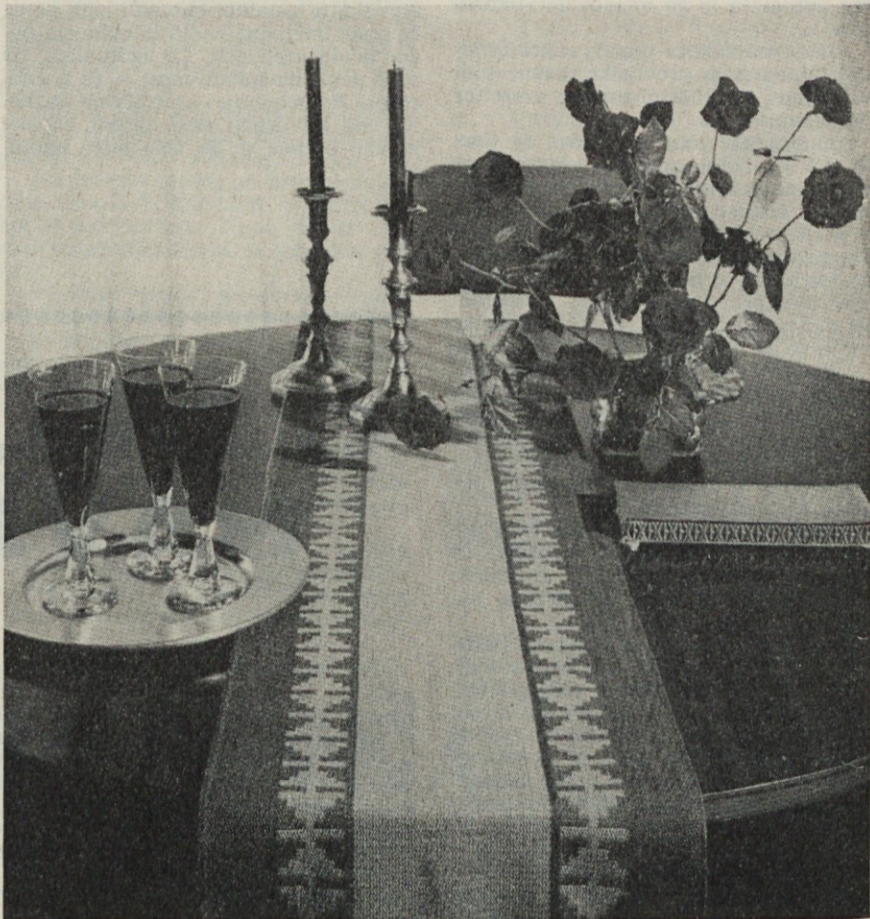
— Krožnike postavite v enaki razdalji enega od drugega (pribl. 60 cm) in v enaki razdalji od roba mize (10 cm).

— Jedilni pribor postavimo takole: na desno stran poleg krožnika položimo nož (rezilo naj bo obrnjeno proti krožniku), poleg noža pa žlico (vbočna stran naj bo obrnjena navzgor). Vilice postavite na levo stran poleg krožnika, (tudi tu naj bodo konice obrnjene navzgor). Če je potrebno postavite dvojice vilic (manjše za začetno jed in večje za glavno jed) — na levo stran krožnika, večje ob krožniku, manjše na zunanji strani. Pribor za sadje in močnate jedi je nekoliko manjši, postavite pa ga pred krožnik. Leži naj vodoravno.

Ob krožniku naj bo nož (ročaj na desni strani) nad njim žlička, katere ročaj naj bo tudi na desni strani, nad žličko pa vilice, z ročajem obrnjenim na levo.

— Papirnate prtičke položite na krožnik. Zložene platnene prtičke položite na desno stran krožnika poleg pribora, če pa ste naredili stožec ali kako drugo figuro, jih položite na krožnik.

— Po pravilu morata biti na mizi vsaj dva kozarca — večji za vodo in manjši za vino. Postavite ju pred krožnik, malo bolj na desno. Bliže krožniku naj bo kozarec za vodo. Če boste med jedjo pili še kako drugo pijačo, postavite kozarce v takem redu, v kakršnem bodo prišle pijače na vrsto. Zapomnite si, da je vedno prvi kozarec za vodo.

Lepo pogrnjena miza ustvari prijetno razpoloženje

To so pravila o pogrinjanju. Da pa bi bilo kosilo čim lepše pomislite še na nekatere malenkosti. Če ste povabili goste, morate pogrniti najlepši prt, ker s tem pokažete, da gosta spoštujete. Cvetlice bodo mizo polepšale in osvežile. Če imate na mizi dovolj prostora, jih vsekakor postavite nanjo. Priporočamo pa vam, da uporabite samo majhne cvetlice, da ne bi zakrili gostov. Serviranje mora biti tako organizirano, da

bo, gospodinja čim manj vstajala od mize in da ne bo delala vtisa, da je prezaposlena s streženjem. Zato je bolje, če postavite zraven velike mize še manjšo servirno mizico, kamor pripravite vse potrebno.

Začetne jedi lepo aranžirajte, sadje in sire lahko postavite nanjo že prej. Samo torto in sladkarije prinesite takrat, ko bo čas zanje in nič prej.

AL

NORMALNO ŽIVLJENJE TUDI DIABETIKU

Svetovni dan zdravja (SDZ) v letu 1971 je posvečen diabetesu s temo »Normalno življenje tudi diabetiku«.

Eden od razlogov za izbiro te teme je tudi dejstvo, da letos praznujemo 50-letnico odkritja insulina.

Kot se po vsem svetu dviga življenjska raven in se daljša povprečna življenjska doba, tako se bo brez dvoma večalo tudi število bolnikov s to boleznijo.

Čeprav danes v okviru splošne zdravstvene situacije diabetes v nekaterih državah ne pomeni velikega problema, moramo vendarle imeti pred očmi, da lahko ta bolezen prav povsod pride v ospredje. Zato je vse bolj potrebno, da obveščamo javnost o tem, kar oboleli od diabetesa lahko pričakujejo, hkrati pa omogočamo zgodnje odkrivanje in čim večjemu številu bolnikov pomagamo k normalnem življenju.

V mnogih državah že sistematično obveščajo javnost o vprašanih diabetesa in skušajo vse diabetike povezovati zaradi varstva njihovih zdravstvenih in socialnih koristi. Zato je prav, da pobudo, ki jo daje letošnji Svetovni dan zdravja do kraja izkoristimo.

Prvi verjetni dokaz, da se je človek že v davni boril z diabetesom, je zapis v egipčanskem papirusu (Ebers) iz leta 1550 pr. n. š.

Ime diabetes so začeli uporabljati že v tretjem stoletju pr. n. e. ter z njim poimenovali nekaj, kar naj bi ostalo v telesu, pa iz njega uhaja. Velika količina tekočine, ki jo diabetik izgublja, je bila najprej in najbolj opažena motnja.

Sele indijski zdravniki so v 6. stol. našega štetja ugotovili, da je urin diabetika sladak in začeli s poskušanjem urina ugotavljati izločanje sladkorja oziroma diagnosticirati diabetes. Čez ves srednji vek do 19. stoletja ni medicina vedela o diabetesu nič zanesljivega.

Sele spomadi leta 1921 sta Fride-
rick G. Banting in Charles M. Best, ki je bil tedaj še študent medicine, odkrila insulin. To veliko odkritje pa ni ostalo samo v laboratorijih. Za popolno očiščenje, ki je bilo vsekakor potrebno za uporabo insulina pri človeku in za pridobivanje insulina v večjem obsegu, so bili mobilizirani takoj številni znanstveni laboratoriji in številne skupine uglednih znanstvenih delavcev širom po svetu. Posebne zasluge za izdelavo uporabnega insulina pripadajo laboratorijem ameriške farmacevtske tvrdke Eli Lilly & Co.

Nastopila je nova era v zdravljenju diabetesa. Smrtnost zaradi diabetesa je

izrazito padla. Vseh problemov pa insulin nikakor ni rešil, prinesel je celo veliko novih, veliko pa jih je medicini že uspelo rešiti.

Vsako leto je medicina deležna novih spoznanj s področja metabolizma in narave insulina, ki nam pomagajo reševati še številne nejasne probleme diabetesa.

Ena velikih pomanjkljivosti insulin-skega zdravljenja, ugotovljena posebno pri starejših ljudeh, se je pokazala že zgodaj. Obstoji pa v tem, da učinkovitost insulina dosežemo le z injekcijami.

O novosadskem sejmu

V petek, 14. maja je v Novem Sadu predsednik republike Josip Broz-Tito otvoril 38. mednarodni sejem »Poljo-privrede«.

Poleg naše države je na letošnjem sejmu sodelovalo še 26 držav iz Evrope, Azije in Amerike. Predstavljalo jih je 1436 proizvajalcev iz ZDA, Italije, Francije, Japonske, Kanade, Finske, Grčije, Sovjetske zveze itd.

Eksponati so bili razstavljeni v 30 paviljonih s površino 50.000 m² in na 150.000 m² odprtega prostora.

Značaj novosadskega sejma je že dolgo poznan v javnosti, ker se je ta sejemska manifestacija afirmirala ne samo pri nas, ampak prav tako tudi v inozemstvu in je eden od največjih te vrste v Evropi.

Lahko torej trdimo, da je ta sejem uspešno prešel okvire starih klasičnih sejmov in v pravem smislu besede postal sodoben in moderen mednarodni sejem.

Prav tu je najidealnejša prilika, da se jugoslovanski proizvajalci poljedelskega orodja in strojev, na enem samem mestu lahko spoznajo z vsemi novitetami in se istočasno seznajajo z rezultati, ki so jih v istem obdobju dosegla inozemska podjetja.

Naše podjetje je za to prireditelju odkupilo 210 m² odprtega razstavnega prostora, na njem pa smo prikazali šotor Koridor, šotor M-70, šotor M-6, dva silosa in 3 containerje za vodo. Zanimanja je bilo veliko, saj si je že v prvih treh dneh sejem ogledalo nad 100.000 obiskovalcev.

Medicinska veda je že kmalu po odkritju insulina začela neutrudljivo iskati sredstva, ki bi imela insulinski učinek tudi v obliki tablet.

Rojstno leto tako imenovane peroralne terapije diabetesa — zdravljenje diabetesa s tabletami — je 1955. Ta terapija je v praktičnem pogledu skoraj tolikšna pridobitev za praktično medicino, kot je bila uvedba insulina.

Toda kljub tem odkritjem se zdi, da se diabetes širi po terenu in da mnogo oseb, posebno moških in žensk, po 40 letih življenja s preveliko telesno težo, zbolijo, ne da bi se tega zavedali. Diabetes je še vedno resna bolezen: zanemarjati predpisano zdravljenje, se pravi pogosto se izpostaviti resnim posledicam, kot so diabetična koma, slepota, obolenja ledvic in živčnega sistema, kožna vnetja, predvsem pa degeneracija srca in ožilja.

Bolj kot smo poučeni o tej bolezni, bolj smo pripravljeni, da se borimo proti njej. Informacije in vzgoja lahko na vseh nivojih pospešijo zgodnje odkrivanje diabetesa in predpisom ustrezno zdravljenje.

Se nadaljuje

Visoka starost je lahko dedna

Štirje zdravniki neke vseučilišne poliklinike v ZR Nemčiji, so znanstveno raziskali fenomen visoke starosti. Pregledali so 148 oseb starih 100 in več let, raziskovali funkcije njihovih organov, pojav strošnosti in duševno stanje starih ljudi.

Poročilo o rezultatih raziskovanj, je bilo objavljeno pred kratkim v Münchenskem medicinskem časopisu. Ti podatki pa niso zanimivi samo za medicinske strokovnjake, ampak tudi za laike.

Tako se je npr. pokazalo, da je bilo med 148 stoletniki samo 33 moških, kar je še en dokaz več, za sicer že staro izkustvo, da so po narodi ženske bolj »žilave« in da dočakajo višjo starost kot pa moški. Zanimivo je, da so imeli tako moški kot ženske, ki so doživeli to starost, za seboj delovno in obenem tudi urejeno življenje. V primerjavi s tistimi, ki so stari od 70—80 let, so telesne težje in višina stoletnikov vidno zmanjšane. Tretjini izprašanih stoletnikov je kontakt z okolico močno zredciran in sicer zaradi motenj sluha. Mnogim je znatno zmanjšana sposobnost in volja, da sodelujejo v dnevnih dogajanjih, posledica take osamljenosti pa so globoke depresije, te pa se pojavljajo pogosteje pri ženskah kot pri moških.

Lahko torej zaključimo, da je visoka starost dedna, kar je že ugotovila moderna gerintologija.

In še ena zanimivost: stoletniki zelo redko umirajo od starostne onemoglosti, ampak je vzrok njihove smrti največkrat neka akutna bolezen.

Napihnjena konzerva

Konzervirana hrana v pločevinkah je postala sestavni del naše vsakdanje prehrane. Včasih smo kupovali tako hrano samo, kadar smo se odpravljali na izlet. Sedaj jo vedno bolj cenimo v domači kuhinji za hitro pripravljanje obroka, nekatere konzerve pa so uporabne že kot pripravljene jedi. Danes skoraj ni potrošnika, ki ob nakupu konzerve ne pogleda če je na njej napisano kdaj je bila izdelana, do kdaj je uporabna in če je nje izdelavo odobril sanitarni inšpektor. Datum proizvodnje je po navadi označen z vrstnimi številkami v pokrovu ali pa z žigom na etiketi. Zadnji način ne izključuje ponaredb in je zato manj pravilen. Potrošniki to tudi vemo, da moramo hraniti konzerve na hladnem prostoru, ker vsebina konzerve na toplem prostoru spreminja okus, ki je neprijeten po loju in kovini. Tudi v hladilniku odprtih konzerv ne hranimo dalj kot 15 ur, ker oksidirajo in se jim tudi izpremeni okus. Izogibamo se tudi sumljive zunanosti konzerve — če je škatla vdrtla ali zelo rjasta in še posebno, če je škatla napihnjena. Takim konzervam pravimo, da so »bombirane«. Zato tako konzervo ne kupimo in ne uživamo. In zakaj taka previdnost? Zato, ker imamo tudi v hrani nevidne sovražnike — bakterije, ki nam prinašajo bolezen. Najbolj nevarna za človekovo zdravje je torej napihnjena konzerva. Vzrok tej napihnjenosti so bakterije, ki tvorijo tudi hude strupe, ki so med najhujšimi strupi sploh. Če bi človek zaužil npr. samo 0,035 mg takega čistega strupa, bi gotovo umrl. Ta strup tvorijo namreč bacili. Bacil te vrste se imenuje bacil botulinus. To je silno majhna palčica, ki meri poldrugo tisočinko mm. Gibljiva je, živi brez zraka in tvori trose, kar je velikega pomena. Troši, ki jih tvori ta bacil so izredno žilavi delavci, ki se razvijajo v nove bacile. Odporni pa so tako zelo, da vzdrže tudi 6 ur pri vročini 100 °C. Trose bacila botulinusa imamo povsod v zemlji. Tako pridejo lahko tudi na živila. Tu se pa začno pod ugodnimi pogoji razvijati, posebno če zrak ne more do njih, torej zlasti v konzervah. Ker so zaprte, se v njih nabere plin in jih napihne. Če zaužijemo vsebino iz bombirane konzerve ne pridejo v naš organizem samo strupi, temveč tudi troši tega bacila, vendar se ti v našem organizmu ne morejo razvijati in nam zato niso nevarni. Nevarni so le strupi, ki se napravijo v živilih. Strupov je na živilih največ tam, kjer se je razvilo največ bacilov. Zato ne obole vedno vsi ljudje in tudi ne enako hudo, čeprav so jedli isto hrano. Strupi ali toksini delujejo

v našem organizmu tako, da nam okvarijo predvsem živčevje in povzročijo ohromitev ali paralizo. Bolezen imenujemo BOTULIZMUS. Navadno že nekaj uro po zaužitju vsebine iz pokvarjene konzerve začne boleti želodec, kmalu nato še glava, prizadeti postane utrujen in bruha, veke mu postanejo težke in se povesijo — ne more jih dvigniti, slabo sliši in govori ter se mu zapira voda. Vročine pa nima, niti driske, kljub trebušnim bolečinam, nazadnje postane zmeden in nezavesten. Smrt nastopi v treh do šestih dneh, zaradi paralize dihanja.

Bolezen je ozdravljiva, seveda če bolnik pravočasno poišče zdravniško pomoč. V zdravljenje spada dajanje serumu protistrupov, ki jih tvori bacil botulinusa, umetno dihanje in splošna nega.

Predvsem pa je najpomembnejše znanje oz. preventiva, ki narekuje skrajno previdnost in pravilno sterilizacijo hrane pri njenem konzerviranju.

Višja medicinska sestra:
Majda Škrinjar

OBVESTILA IZ KADROVSKE SLUŽBE

Vstopi:

1. **Anton Gričar**, delavec v aluminij, vstopil 4. 5. 1971.
2. **Janez Vombergar**, mazač strojev v tkalnici, vstopil 4. 5. 1971.

Izstopi:

1. **Franc Grilj**, dvor. delavec, izstopil 19. 4. 1971.
2. **Brane Didovič**, del. v skl. pom. mat., izstopil 15. 2. 1971.
3. **Slavka Bistan**, del. v oplemenitilnici, izstopila 11. 5. 1971.
4. **Karla Demšar**, delavka v predilnici, upokojena 24. 5. 1971.
5. **Bernard Jemec**, strojni ključavničar, na odsl. kadr. roka dne 27. 5. 1971.
6. **Mohar Ljubica**, pom. v kuhinji, izstopila 20. 4. 1971.
7. **Mira Veljačič**, strežba v Poč. domu, izstopila 24. 4. 1971.

POROČILI SO SE:

1. **Stana Zalokar**, konfekcija, poročena HRIBAR.
2. **Urška Grkman**, predilnica, poročena ŠTUPAR.
3. **Ivanka Vodlan**, predilnica, poročena LEDERER.

ZAHVALI

Svojim sodelavkam in sodelavcem se iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in za pomoč ob smrti mojega dragega očeta.

Sin — Rudi Zrim

Sindikalni organizaciji se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, katero so mi nudili ob priliki operacije.

Alojz Klančar

TEKMOVANJE MLADINCEV občine Domžale v počastitev dneva mladosti

V mesecu aprilu in maju je CK ZMS Domžale organiziral tekmovanja, ki so se jih udeležili mladinci tovarniških in terenskih aktivov.

23. aprila je bilo tekmovanje v namiznem tenisu. Pomerili so se posamezniki in ekipe.

3. maja so mladinci aktiva Homec organizirali tradicionalni cross. Tekmovalo se je ekipno in posamežno in sicer je bila proga za mladinke dolga 600 m, za mladince pa 1500 m.

4. maja je bil na programu košarkarski turnir v Domžalah. Tekmovalo se je po veljavnih predpisih KZS in KZJ.

Mladinski aktiv Induplati je 5. maja organiziral tekmovanje v streljanju na strelišču v Jaršah, katerega se je udeležilo zelo veliko mladink in mladincev. Mladi so tokrat izrazili željo, da se jim omogočijo treningi v tej zvrsti športa.

7. in 8. maja je bil turnir malega nogometa, 9. maja pa so mladi preizkusili svoje znanje v šahu.

13., 14. in 15. maja je bil turnir velikega nogometa. Igralo se je po veljavnih predpisih NZS in NZJ, le da si je organizator pridržal pravico določiti čas trajanja tekme.

23. maja pa je bil organiziran pohod na Mohor nad Moravčami, kjer je bilo srečanje borcev iz NOV z mladimi.

Za zadnji dan tekmovanja pa so pripravili štafetni tek po domžalskih ulicah in sicer na predvečer roj. dneva predsednika republike tov. Tita in dneva mladosti.

25. maja zvečer je bila zaključna prireditev z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo nagrad najboljšim aktivom in najboljšim posameznikom.

Na to prireditev so bili povabljeni tudi nekateri znani športniki iz domžalske občine. Med njimi naj omenim mednarodnega košarkarskega sodnika tov. Kruna Brumna, ki je v intervjuju poudaril predvsem nezainteresiranost mladih do športnega življenja.

Dejal je, če bi bile telovadnice vedno tako polne kot so dvorane na plesih, potem to vprašanje še zdaleč ne bi bilo tako pereče kot je sedaj.

Vabilu, da sodeluje na zaključni prireditvi se je odzval tudi državni prvak v go-cartu tov. Stane Šubelj, kateri nam je povedal, koliko volje in truda je treba vložiti v treninge, da si pridobiš naslov šampiona.

Predsednik OK ZMS Domžale Janko Kralj, je razdelil pokale in diplome najboljšim.

Naj omenim, da je naš aktiv prijavil ekipe za vsa tekmovanja, razen za veliki nogomet. Lahko se malo pohvalimo, saj smo bili dokaj uspešni.

Prejeli smo dva pokala in sedem diplom in sicer v streljanju, crossu in štafetnem teku.

Teh nagrad se v začetku nismo nadejali, zato smo jih bili potem toliko bolj veseli.

Želim, da bi bili še v naprej tako vestni, da bi se jim pridružili še ostali mladinci — tudi tisti, ki sedaj še nimajo interesa do skupnega dela.

Želim tudi, da bi se izumrlo športno življenje v Jaršah spet prebudilo iz dolgega zimskega spanja.

Predsenik mladinskega
aktiva

Slavi Gerbec

Priznanja najboljšim mladincem v našem kolektivu za streljanje — cross in štafetni tek

PROIZVODNJA IN KVALITETA V APRILU 1971

V mesecu aprilu je tkalnica delala že s polnimi kapacitetami in to v treh izmenah. Predilnica sintetične preje je delala v štirih izmenah, oplemenitilnica in konfekcija pa v dveh izmenah. Sukančarna preje je zmanjšala proizvodnjo, glede na spremenjen asortiman v tkalnici.

Dobava preje je bila zadovoljiva, samo v grupi bombažne, dočim sintetične preje ni bilo v celoti izdobljeno in to v Nm 34/2 določene barve in Nm 60/2 za art. 3077 in Nm 16/1 za pošne vreče. Zaradi tega je imel obrat tkalnice zastoje, kar se odraža tudi na mesečnem rezultatu izpolnjevanja plana.

Kljub pomanjkanju določenih materialov v tkalnici in določenih barvil v oplemenitilnici, pa so bili v celoti doseženi boljši rezultati v proizvodnji kakor v marcu mesecu.

V aprilu je še vedno ostal odprt problem tiskanja tkanine za šotorska krila in s tem je bila tudi realizacija delno slabša.

Kako se je gibal proizvodnja v posameznih obratih v mesecu aprilu in v primerjavi z letom 1970 je razvidno iz spodaj navedenega tabelarnega pregleda:

Iz zgoraj navedenih podatkov lahko vidimo, da še vedno dosežata najboljše rezultate predilnica in konfekcija. Vendar izboljšujeta svoje rezultate tudi tkalnica in oplemenitilnica. Za ta dva obrata se predvideva nadaljnje izboljšanje v mesecu maju, seveda, kolikor bo dobava pomožnega izdelavnega materiala in sintetične preje pravočasna, da ne bomo imeli nepotrebnih zastojev.

Kvaliteta izdelkov je po ugotovljenih podatkih slabša kakor v mesecu marcu in od povprečja I. tromesečja. Delno se je kvaliteta poslabšala v grupi bombažnih tkanin (art. 2021), močno pa se je kvaliteta poslabšala v grupi polanenih tkanin.

Kakšna kvaliteta je bila dosežena v posameznih grupah tkanin in skupno v surovih ter gotovih adjustiranih tkaninah nam prikazuje navedeni tabeli.

	april 1971 ‰	index april 1970 — ‰	kumul. 4 mes. 1971 — ‰	index kumul. 4 mes. 1970 — ‰
PREDILNICA				
— predenje	111	105,5	112,3	125,2
— sukanje	89,6	95,7	111,3	123
TKALNICA				
— t. m.	87,6	93,5	88,1	100,1
— m ²	96,3	102,5	91,3	103,6
— 000 votkov	100	94,9	95,6	94,1
OPLEMENITILNICA				
— t. m.	89,6	90,2	88,8	95,6
KONFEKCIJA				
— Nh	—	138,9	—	134,3

	I. kval.	II. kval.	III. kval.	Nereg. bl.
Bombažne tkanine	91,47 ‰	5,76 ‰	1,41 ‰	1,36 ‰
Sintetične tkanine	88,68 ‰	5,01 ‰	2,28 ‰	4,03 ‰
Bombažno-lanene tkanine	92,59 ‰	4,15 ‰	0,90 ‰	2,36 ‰
	surove tkanine v ‰		adjustir. tkanine v ‰	
I. kvaliteta	90,31		90,56	
II. kvaliteta	5,33		5,17	
III. kvaliteta	1,77		1,73	
neregularne tkanine	2,59		2,54	

Skupni ‰ prve grupe kvalitete je nižji, tako v surovih kot pri adjustiranih tkaninah. Močno se je dvignil ‰ v drugi grupi kvalitete. To nam pove, da je bilo blago klasirano v drugo grupo zaradi manjših napak, kajti ‰ neregularnih tkanin je bil nižji kot v prejšnjih mesecih, vendar pa je še vedno previ-

sok. Iz tabele vidimo, da je višji kot 2,5 ‰. Gledati moramo na to, da izboljšamo kvaliteto naših izdelkov in s tem tudi lahko dosežemo pri prodaji in obračunih boljše rezultate.

Tehnolog PTK:
ing. Franc Jeraj

Izdaja v 850 izvodih kolektiv tovarne Induplati. Odgovorni urednik Anica Lajevic. Ureja uredniški odbor: ing. Janko Ukmar, ing. Lado Zabukovec, dipl. ing. Janez Pezdir, dipl. ing. Avgust Orehek, dipl. ing. Boža Pogačnik, ing. Jože Klešnik, Cilka Mrdženovič, dipl. ing. Branko Novak, Majda Škrinjar, Ivo Sešek, dipl. ing. Alenka Korč-Pleteršek, dipl. ing. Franc Verhovec, Janez Rainer. V uredniškem odboru sodelujejo po službeni dolžnosti: direktor, predsednik, sind. org., sekretar ZK, predsednik mlad. org. — Natisnila tiskarna PTT v Ljubljani